

De abusione lingue

Sequente vero aliqua vocali sc̄o pertū est enūciatōnis quā dā
d. uisione admittit manere dypthongi quantitate. vt cū dicim⁹
ptolomeus euergētes, Bacchus euus. vt Virg⁹ in. viii. Tū
pater euandrus dextrā cōplectus euntis. Haud sec⁹ atq; lau.
dypthongo accidere solet. vt gaudeo gauisus. z ecōtrario. auis.
aucep⁹;

Appellare pulch⁹ z elegans est verbū. primoh̄c dicit Ulpi
anus. n. de inuirijs z s. i. h̄ est blāda ofone alicui⁹ pudiciā at
tētare vulgo: einer die mythan nuotē. Quintilian⁹: vroz ma
rito dicit appellatā se de iūpro a priuigno: alias appellare dē
creditor. qñ creditā pecuniā reposat. vel in iudiciū debitorē vo
cat. idē Quinti. in. v. nō debuit tibi pecuniā. me appellatū. ap
pellare itē ē simplr alioq; vel noiarē: appellare itē est idēq; puo
care. vt i. etiā apd iuriscōsultas de appellationib⁹. q. 7. si idē
sit appellare z puocare in elegātia tñ differūt. ita em̄ eleganter
loquimur. appello iudices. vel principē. p̄positōe: sed puoco ad
populū. vcl principē cum p̄positione lego. tamē etiā apd
iuriscōsultos appellare ad principē. vnde hec differētia nō
omnino seruat̄ur:

Bacca p̄ duplex. c̄ sine aspiratiōe scribitur: Errat hic Marti
nus philetic⁹. q̄ in de senectute Ciceronis p̄ simplex scribi iul
sit. Differūt autē acini z bacce. te. te vallēsi Laurentio: q̄ acini
vulgo ber: inter fructus minutiores arborū. fractūū veldens
nasant̄. Bacce vō dispersius z rarius sunt. acinos numerant
vuz. gran. abedere: grana s̄ibuci: grana mali punci. Adde etias
mozū. qd̄ quid his sile est. Inter baccas vero. fructus lauri. fru
ctus oliue. corni loti. quā faba syriā. vocat̄. murti. lentisci. siluamz.
Inde venit baccalaurē. q̄ si laureatus: hoc est coronatus bacca
lauri: Quia olim vt adhuc potēte coronabantur omnes. hī q̄
in litteraria militia emeritū credebant: Estes digni⁹ z prestan
tius nomen. quā sit magister vel doctor:

Biblos. vel sc̄om Theodorū Bazāz Beorgiū vallā. Byblos
p̄. gr̄. ec̄. apud nos sc̄at liber: Inde biblia oz. plis nūeri tantū.
s̄m Beorgiū vallā. sc̄at libz. veterē instrumentū. qd̄ vos dicit̄. ve
tus testamentū: Sic em̄ inqt̄ Beorgius. biblia generis neutri
plis nūeri. vt rhetorū. cū codicē significat̄. z p̄physicā. que faci

physica q̄. p̄ res singlar̄ s̄t artē
Rhetorica s̄

physica
rhetorica oz plus. s̄t libros.

unt bibliothecariorum/physicorum: Inde venit bibliopola, id est
 venditor librorum: et dicitur a βιβλίον, qui est liber et πωλοσ id est, vendo
 et producit per syllabam: Marcialis in apophoreis: Sunt quidam
 qui me dicunt non esse poetam: sed qui me vendit bibliopola pu-
 rat, quidam autem graecae litteraturae penitus ignari, dicunt, a biblos et po-
 lio polis ire: quos cum sua ignorantia relinquent, non sunt enim
 digni de quibus verba fiunt;

Barbator et **imbursator** vocabula sunt barbara et non latina/
 latinis **questor** dicitur: vide in dictione questor.

Baluta cum duplici l. scribitur: nam derivatur a βάλλω ballo, quod est
 iacio, yulnere, sagittor: et fecit tria: Primo (teste nonio) maiora sa-
 xa et grauiora, quibus iaciuntur, vulgo bichsenstein: vnde valerius max-
 imus cum telorum iactu perforare nequebat, vltimum balluta tormentis vin-
 dici petiit, silicem crebris et poderosis verberibus percussit: vnde
 lectus est etiam ballistas calatareas esse, id est, l. brax saxa: Secundo,
 ballista accipitur per tormento menia concutiente. Qui, de tristi, li. i. s.
 ubi graue balistae menia pulsatur onus. Idem in. iij. methamor. nec
 leuius pulsata sonat, quae ferreus olim, quam laceras aries balista
 concutit arcus. Tertio, fecit vulgo eum armbrorst: quae quibusdam
 alio nomine scorpio dicitur, vt auctor quamianus macellinus, affuit in
 quiens arufer concuplabilis et subtiliter apponit in remones ca-
 uamine sagittam ligneam spiculo maiore conglutinata: et cum ad ex-
 tremitate nervorum acumen venerit summum perca interno pulsu/
 a balista ex oculis aduolat. Et sanctus Hieronymus lib. pri-
 mo contra Iovinianum: Balista quanto plus retrahitur, tanto
 fortius emittitur etc.

Bombitatio est proprie sonus iste quem faciunt apes, et bo-
 bitare, yulgo bisfare, si modo dicimus, sed vix inuenitur, non est si-
 cut nostri dicunt, fortisen, hoc est pederes, sed sonare quemadmodum
 apes faciunt.

Bombarda, a vulgo dicitur metallica machina, quam ignis incendio
 et sulphureo puluere, glades enea sphaericaeque pilas et globosa
 grauioribus saxa, et volucribus, horisono fragore ac tonitruo longe lateque
 iactat: muros urbiumque obstatia, quaeque molles: haec autem no-
 men bombardae apud idoneos lingue latine scriptores nusquam inuenit;

De abusione lingue

quoniã nec nomine nec re erat apud antiquos: s̄m̄i nomis
impositio a sonitu tracta: nequãq; videat absurda. inde bom-
bardariũ dicunt, tã peritũ bombardę omittẽde q; ipm artifices

Baiuli, quos greci bastarentas vocãt, sunt qui onera hume-
ris portãt: vecturas onerũ faciunt suo corpore: videet Fe-
stus dicit baiulos dicebat antiqui, quos dicimus oparios: in-
de baiulare est onera ferre. apud quintilianũ in sexto: ego te ba-
iulare nõ possum. hic notent grammatiste, qui dicũt baiulus fra-
rũ, vel p̄ntiũ baiulũ: s̄m̄one esse nõ multum elegantem, aut vsur-
patũ ab eruditis & receptis.

Bancaha, quę sacri canones vsurpãt illiteratũ est & barbarũ
vocat ulũ: dicunt em̄ peristromata sine pipetasmata sine aulea
sine insignia: s̄nt aut̄ aulea, sine grece pistroma, aut peripeta-
mata, aut etiã italica: pãnis et vela picturata: & vericore ter-
tura spectabilia zc. nec item Bancum, vel stallum, quibus no-
stri vtuntur, latina credas: sunt em̄ indigna, quę cinitate roma-
na donari debeant.

Baldasser, vel baldassar baldasseris, reperio apud idoneos,
nõ baltafer, et dedinabiliter cõtra nostrorũ vsum.

Barpiton sorimundũ est vocabulũ et barbaz, teste valla:

Bladũ, barbarez nõ latine, frumentum dicimus, vel potius
teutonice fiter.

Braeca nõ est femorale: vt vulgo putat: sed tegmentũ a cor-
dicibus et vmbilico adtura pductũ, & vestis qua totũ corp̄
gũt: vñ Pomponius mela scribit: sarmate braecati totũ corp̄:
Et nisi qua vident etiã ora vestiti. Et diodorus siculus, vestes
ferunt in tonsas, varq; coloris, q̄s vocat braccas: feminalia
aut̄, vel femialia, vel pisomata, yl subligacula vel succinctoria vel
campeltria accipiunt p̄ tegumento pudendorũ ein broch. Gre-
ci braccas periscelidas vocãt: vñ Hieronymus ad Fabiolam
grece περὶ σκελῶν periscela a nostris feminalia, vel brace, yfos ad
genua pertingentes:

Banccerũ malũ vocabulũ est, et barbarũ: feminalia, sed vo-
cantũ h̄i trapezite; s̄tem Banca est barbarum.

Belial vide in dictione Satban:

Banna imperialis vel papalis: Banna barbaz est vocabulũ,

estis est valla cōtra donationē cōstātinis: s; pot' pscriptio dō:
Bursa apud barbaros 7 in eruditos accipit pro repositio
 nummorum tanto; ein sechelxam deberent dicere Crumcia vel
 marsupium; 7 scdm aliquos, locus inec bursa latinum est.
 At contuberniū studentū significat Taverna, seu Lobabita;
 trone studentū; quā barbari etiā bursam vocant. Indez bursi
fatores dicuntur apud monachos; qui latine dicuntur economi
 vel dispensatores; Inde cōtubernales sunt ipsi odales; qui ab
 indociis; cōstantes dicuntur; inec meo iudicio potest collegiū di
 ci; Collegiū em apud idoneos, est congregatio hoim; vel colles
 garum; non edificium vel domus collegarum; at nostris; hi de
 berent dicere collega; dicuntur barbare collegatus vel collegiat;
Bursa aut significat eorum; vt virgilij interpretes scribunt.
Breuiariū scripsit Seneca libro quinto eplaz ad Lucillum,
 vulgariā esse partim; mō; latinā dictionē; Aut em; olim cū latine lo
 queremur; summariū vocabatur; id quod nunc vulgo breuiar
riū dicitur; At refrago; in hoc seneca; cū Plinius non; pessim'
 auctor; dicat; libro septimo capitulo; xxvi. hoc est; breuiariū et
 ab oriente rē; Et idem ait libro; xlvij. verum vt pariter omnis
 culture quoddam breuiariū peragatur; Et Suetonius d' au
 gusta; Tertio breuiariū toti' imperij rē; Idē de daris grāma
 tias; Alterum breuiario rex oim romanoz instruxit rē;
Bassus a. um; 7 bassa vox apud latinos nunc; legis qua di
 ctione bene legi; pressa vel gravis vox apud eruditos; 7 cōtra
 riū; acuta vox; quam nos; altā vocamus; minus bene; media au
 tem vox est; quā teno; em; vulgo nuncupamus; vnde Quintili
anus libro institutionū secūdo; nō em; satis est dicere preste tā;
 tum aut subtiliter aut aspere; nō magis quā phonsco acutis
 tantū aut medijs aut grauib' sonis; aut hoz etiā particulis ex
 cellere; nā sicut cytharasta oratio pfecta non est; nisi ab imo ad
 summū omnib' intenta neruis consentiat; 7 Plinius lib. deci
 mo ca; xxvij. de philomela; plenus gravis scz sonus acut' sū
 mus; medijs finis; Et apuleius in cosmographia; ipsa q; mu
sica; quē de longis et breuib'; acutis 7 grauioribus sonis; cō
 stat; Item; nec dicas in bassa germania; latine enim non loque
 ris; Ita scripsimus in quendam sciolum sacerdotem astrolog

De abusione lingue

gum: p̄ d̄icis peralemaniam al̄iā z bassam terras: deberes dice
re alemanūā inferiorē z superiorē; Bassus enim, bassa, non re
perio, nisi apud paganos sacerdotes quibus nullū est cum lin
gua latina cōmertium. Item altum est vocabulū me sum, c̄t̄v̄t
dicit gellius anceps: nō em̄ celsum tantū significat; sed z p̄sum
dum; vt crebro apud poetas inuenies: Amianus, item Mar
cellinus, inferiorē germanīā nominat secundam z primā ger
maniam quā alij superiorē, vel melius, vt ego sentio, prima ger
mania est cis rhenū, secūda est trans rhenū, hoc est bellgica, que
hodie est germania.

α Laputū autē z cappa latina non sunt, sed barbara z gothica.
Capitia autē p̄ i, vel capitula teste Plinio Marcell. sunt capitū
regnina: Varro de vita patrū libro quarto, Tunicas nec capi
tia, nec strophia, nec zonas; Idē in eodem, nec id arborita mas
trum familias instituti, q̄ ea a pectore ac lacertis erāt aperta
nec capicia habebant. Q, autē Varro lib. primo de lingua lati
na dicit, Lapitiū venire ab eo quod capiat pectus, i. vestimen
tum pectoris; quod z superius exempli, contra nonij allegatio
nem, videtur, dicit, q̄ ea a pectore ac lacertis erant ap̄ta, nec ca
pitia habebant, varronis sententiā videt cōfirmare Au. gell.
libro, xv. c. vij. ex mimis, Zaberij; qui dicit anduis capitū tuni
ce pictatiū. Alpianus autē, ff. de auro z argento dicit, capitū
esse tegmentum muliebris; attamen capitis: dicens muliebra
sunt que matris familias causa parata sunt; quibus vir non fa
cile vti potest sine vituperatione, veluti stoles pallia tunice capi
cia; z onemitre que magis capitis tegendi quā ornādi causa sūt
parata; poteris igitur nō sine auctoritate dicere Lapitiū teuto
hap. Lapidulum etiam, z caliptra, est genus vestimēti; quo ca
piti tegebatur, teste festo, z sic potest dici teuto. hap; vel hūc; sine
discrimine, vt ego credo. Dico optime aduertendum, q̄ si quan
do res aliqua est dicenda; vel scribenda; que nec re ipsa nec no
mine sit in vsu, vel grecorum, vel latinorum; id quod docet sc̄
re potest. Exempli gratia, si tibi esset hesucca exprimenda; que ē
velitis polonoz atq; bohemoz. Et iam in germanoz vsu, cū
nō sit in vsu grecorum vel latinoz, vt opinor, diceres, da mihi
hesuccam, cum illa particula semper addita, vt ita loquar, vel

et hanc